

HACİBEĞTAŞ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ

2026 sayı:165_1

Ocak - Şubat

İLİMDEN GİDİLMEYEN YOLUN SONU KARANLIKTIR

İÇİNDEKİLER

2 YAYIN İLKELERİMİZ

3 BAŞKANDAN

6 YENİ YÖNETİM

7-17 YAZILAR VE ŞİİRLER

GÜRHAN AKDOĞAN, ESEN AŞCI, AYDIN TONGA,
MAHMUT ASLAN, FEVZİ COŞKUN

18 DUYURULAR

19 FALİYETLERİMİZDEN

HACIBEKTAŞ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ

Hacibektaş Eğitim ve Kültür Derneği Dijital Dergisi iki ayda bir yayımlanmaktadır.

Yerel Süreli Yayın Ocak- Şubat 2026 sayı: 165_1

Dergi Sahibi: Durur Gök
Sorumlu Yazı İşleri: Hüseyin Aygüneş
Yayın Kurulu: Canan Atlıhan, Esen Aşçı

Yazışma Adresi/Yönetim Yeri: Hacibektaş Eğitim ve Kültür Derneği İzmir Cad. 22/17-06550 Kızılay-ANKARA

Tel: 0 312 418 10 18

E-posta: hekder92@gmail.com

Web: www.hekder.org.tr

ÜCRETSİZ DİJİTAL DERGİ

YAYIN İLKELERİMİZ

- Dergimizde yayımlanacak yazılar, Ocak, Mart, Mayıs, Temmuz, Eylül ve Kasım aylarının 15'ine kadar derneğimizin **hekder92@gmail.com** posta adresine gönderilmelidir.
- Yazının sahibi olan kişinin adı, soyadı ve telefon numarası açık bir şekilde belirtilmelidir.
- Yazıların konusu ve içeriği, ülkenin ve ulusun bütünlüğüne, Cumhuriyet'in temel değerlerine ve Atatürk ilkelerine bağlılıkta herhangi bir tereddüt oluşturmamalı ve kişisel haklara saygı göstermelidir.
- Yayınlanmayan yazılar için yazarların herhangi bir hak talep etme hakkı bulunmamaktadır.
- Yayın kurulu, yazının bütünlüğünü koruyarak kısaltma yapma yetkisine sahiptir.
- Yazılarda dilimize mümkün olduğunca dikkat edilmelidir.
- Aksi belirtilmedikçe, dergimizde yayımlanan yazılar yazarlara aittir.

BAŞKANDAN DURUR GÖK

Değerli canlar,
Dernek yönetim kurulu olarak yayımladığımız 4 ayda bir çıkardığımız “Hacıbektaş Dergisi”ni” 26.Yıl 2019 da 163-164 sayısını 8 aylık bir döneme ait bilgileri kapsayan bir şekilde yayımlayarak üyelerimizin bilgilerine sunmuştuk. Ancak araya pandeminin girmesi ve yazılı olarak çıkarılacak dört ayı kapsayan derginin basım maliyetinin dernek gelirlerince karşılayamaması nedeniyle ara dergi çıkarılmasına ara verilmiştir. Ancak derneğimizle ilgili haberlerin yeniden üyelerimize ve bizi takip eden yurttaşlarımıza ulaştırılması için, yönetim kurulumuzca derneğimize ait Wep sitesi üzerinden “Dijital “Dergi çıkarılmasına karar verilerek, Hacıbektaşla ilgili bilgiler, derneğimizle ilgili haber ve ülke gündemi ile ilgili yazılara yer verilecektir. Dergiye yazı yazmak isteyen üyelerimizin yayınlanmasını istedikleri yazı ve haberleri hekder92@gmail.com adresine gönderebilirler.

Değerli canlar, Dernekle ilgi önemli bilgiler ve haberler kısa mesajla tüm üyelerimize duyurulmaktadır. Ancak bazı üyelerimizin elektronik posta adres ve telefon numaralarında meydana gelen değişiklikler dernek yönetimine bildirimde bulunulmadığından üyelerimiz bilgilendirilememektedir. Bu durumun önlenmesi ve üyelerimiz arasındaki iletişimlerin güçlendirilmesi için yukarıda belirtilen adrese yeni telefon ve posta adresleri bildirilmesi önemlidir.

Değerli canlar,
2025 yılının Nisan ayında yapılan genel kurulda; yönetim, denetim ve disiplin kurulları belirlenmiş bu durum kısa mesajla üyelerimize duyurulmuştur.

Nisan 2025 ayında yapılan genel kurul sonucunda seçilen yeni yönetim kurululu ve denetim kurulu üyelerinin adı ve soyadı aşağıdaki gibidir.

YÖNETİM KURULU

Başkan: Durur Gök
Başkan Yardımcısı: Hüseyin Aygüneş
Genel Sekreter: Canan Seçkin Atlıhan
Sayman: Fulya Eğer Kirca
Üyeler: Bedia Cevik, Esen Aşcı, Murtaza Altıntaş

DENETİM KURULU

Feyzullah Özbilek
Gülşen Ünalın
Gülten Sevcen

GÜNDEME DAİR

Milli Eğitim Bakanının okullarda iftar programının yapılması ve veliler den iftar kolisi istenmesi ile ilgili değerlendirmem.

Türkiye’de laiklik ilkesi ve eğitim sistemi denildiğinde, doğrudan Millî Eğitim Bakanlığı ve onun anayasal sorumlulukları akla gelir. Eğitim politikalarının, toplumun tüm kesimlerini kapsayan, inançlar karşısında eşit mesafede duran ve kamusal alanı dinî referanslardan arındıran bir anlayışla yürütülmesi, Cumhuriyet’in temel ilkelerindedir. Bu çerçevede okullarda “iftar programı” düzenlenmesi ve velilerden “iftar kolisi” talep edilmesi uygulaması, yalnızca pedagojik değil, aynı zamanda anayasal bir tartışmayı da beraberinde getirmektedir.

Laiklik, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın” MADDE 4- Anayasanın 1 inci maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile, 2 nci maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez, değiştirilemez “ hükümleri arasında yer alır. Devletin tüm inançlara eşit mesafede durması, hiçbir dini pratiği kamusal hizmetin bir parçası haline getirmemesi anlamına gelir. Okullar ise devletin en temel kamusal kurumlarıdır.

Eğitim ortamının belirli bir inanç pratiği etrafında şekillendirilmesi, o inanca mensup olmayan öğrenciler ve veliler açısından dışlayıcı bir atmosfer yaratma riskini taşır. İftar, İslam dinine ait bir ibadet pratiğidir. Okul çatısı altında bu pratiğin kurumsal organizasyona dönüştürülmesi, devletin din karşısındaki tarafsızlığı ilkesini yok eder. Hele , velilerden “iftar kolisi” talep edilmesi, gönüllülük ile diğer inaç sahipleri üzerinde örtülü baskı aracı olur.

1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretimin Birliği Kanunu), eğitimin dinî kurumlardan ve farklı otoritelerden arındırılarak devlet çatısı altında, bilimsel ve laik esaslara göre yürütülmesini amaçlamıştır. Bu yasa, Cumhuriyet’in laik ve çağdaş eğitim anlayışının temel taşıdır.

Bugün kamusal okullarda dinî içerikli organizasyonların kurumsal hale gelmesi, Tevhid-i Tedrisatın ruhuna aykırı bir görüntü vermektedir. Eğitim birliği ilkesi, yalnızca idari bir düzenleme değil aynı zamanda eğitimin bilimsel ve laik niteliğinin korunması anlamına gelir. Okulların sosyal dayanışma etkinlikleri düzenlemesi elbette mümkündür; ancak bu etkinliklerin belirli bir ibadet pratiğiyle özdeşleştirilmesi, devletin tarafsızlık ilkesini gölgeler.

Türkiye’de ekonomik koşulların birçok aileyi zorladığı bir dönemde, velilerden iftar kolisi talep edilmesi kamusal bir kurumun velilere dolaylı mali yük getirmesi ve getirilen iftar kolisi içinde bulunan yiyeceklerin farklılıklar bulunması küçük çocuklar arasında üzüntülere sebep olacağı gibi sosyal devlet ilkesine de uygun değildir. Bu durum eşitsizlikleri derinleştirerek maddi imkanları sınırlı aileler üzerinde olumsuz psikolojik etki yapacağını unutmamak gerekir. Oysaki sosyal devlet, yurttaşın yardım talep eden değil, ihtiyaç halinde yurttaşın destek sunan devlettir.

Eğitim kurumlarının dayanışma adı altında velilerden maddi katkı istemesi, eşitsizlikleri derinleştirebilir. Maddi imkânı sınırlı aileler üzerinde psikolojik baskı oluşturabilir. Bu durum, eğitimde fırsat eşitliği ilkesini de zedeleme potansiyeli taşır .

Cumhuriyetimizin eğitim politikaları anayasada belirtildiği gibi inançta dayalı değil; bilimsel, kapsayıcı ve eşitlikçi bir zeminde şekillenmiştir. Okullarda iftar organizasyonlarının kurumsal uygulamaya dönüşmesi ve velilerden iftar kolisi talep edilmesi, hem laiklik ilkesinin hem de Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun ruhunun yeniden tartışılmasına yol açmaktadır.

Eğitim, hiçbir inanç ya da ideolojik yönlendirmeye açık olmaksızın; tüm çocukların kendini eşit ve özgür hissededeği bir kamusal alan olarak korunmalıdır. Aksi halde, Cumhuriyet'in temel dayanaklarından biri olan laik ve bilimsel eğitim anlayışı aşınma riskiyle karşı karşıya kalır.

Durur Gök

Hekder Genel Başkanı

ADD Genel Merkez Genel Sekreteri

YENİ YÖNETİM

16. GENEL KURUL 26 Mart 2025 tarihinde üyelerimizin katılımı ile dernek merkezimizde gerçekleştirdik.

YÖNETİM KURULU

Başkan: Durur Gök

Başkan Yardımcısı: Hüseyin Aygüneş

Genel Sekreter: Canan Seçkin Atlıhan

Sayman: Fulya Eğer Kirca

Üyeler: Bedia Cevik, Esen Aşcı, Murtaza Altıntaş

DENETİM KURULU ASİL

Feyzullah Özbilek

Gülşen Ünalın

Gülten Sevcın

_ONUR KURULU

Mustafa Salmanpakoglu

Mithat Şentürk

Suna Eğer

DEĞERLERİNDEN VE İLKELERİNDEN TAVİZ VERENLER GELECEĞİ KURAMAZ

GÜRHAN AKDOĞAN

Özgürlük, insanın çevresinde yaşanan olaylara karşı tepki verebilme, denetleyebilme, bilinçli yaklaşımları ve eylemleriyle onları değiştirebilme gücüdür. Böylece insan kendisini etkileyen sorunları istençleri doğrultusunda değiştirebilir. Bireyin özgür davranışı etkin insanı yaratır. Kısaca özgürlük etkin olmanın en önemli ögesidir. Ayrıca günümüz toplumunda çokça görüldüğü üzere sorgulamayan, biat eden, gördüğü yanlış uygulamalara ve söylemlere gözünü kulağını kapayan anlayışlarla hiçbir yere gidilemez. Bertrand Russell'in dediği gibi "Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır."

Sivas Kongresine delege olarak katılan 19 yaşındaki tıbbiye öğrencisi Hikmet Sivas Kongresi sırasında Mustafa Kemal Paşa'ya baskı yaparak Amerikan mandasını kabul ettirmeye çalışanlara "Paşam, murahhası bulunduğum tıbbiyeliler beni buraya istiklâl davamızı başarma yolundaki mesaiye katılmak üzere gönderdiler, mandayı kabul edemem. Eğer kabul edecek olanlar varsa, bunlar her kim olurlarsa olsunlar şiddetle red ve takbih ederiz. Farz-ı mahal, manda fikrini siz kabul ederseniz, sizi de reddeder, Mustafa Kemal'i vatan kurtarıcısı değil vatan batırıcısı olarak adlandırır ve tel'in ederiz" demiştir. Bu sözler, üzerine Mustafa Kemal Paşa Tıbbiyeli Hikmet'e dönmüş; Evlat, için rahat olsun!

Sivas Kongre üyeleri 22 Eylül 1919

Bu sözler, üzerine Mustafa Kemal Paşa Tıbbiyeli Hikmet'e dönmüş; Evlat, için rahat olsun! Gençlikle gurur duyuyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz azınlıkta kalsak da mandayı kabul etmeyeceğiz.

Parolamız tektir ve değişmez: Ya bağımsızlık ya ölüm! demiştir Bir başka cesur yürekli, Diyar ağa ise Yunan işgali sırasında Meclis'in Kayseri'ye taşınması fikrine karşı çıkarak meclis kürsüsünde "Biz buraya kaçmaya mı geldik, yoksa kavga edip ölmeye mi? Eğer meclisi taşımak istiyorsanız buyurun gidin. Ama ben gidemem. Tek başıma bile olsam, bayrağım, dinim ve vatanım için son kurşunuma kadar savaşırım. Son kurşunu da kafama sıkırım. Bu böyle biline "demiştir. "Kadılar müftüler fetva yazarsa, işte kemend işte boynum asarsa, işte hançer işte başım keserse dönen dönsün ben dönmezem yolumdan" diyen günümüz Pir Sultan Abdallarına,"Tarih, gelecek için kavga verip, yitmiş bile olsa, insanlık için vuruşanları hiç unutmaz" diyen Şeyh Bedrettinlerine "Bir kişiye yapılan haksızlık, bütün topluma karşı işlenmiş bir suçtur. Bu bilinci paylaşmak ve bu sorumluluğu yerleştirmek zorundayız. Uygarca paylaşılan sorumluluk bilinci, özgürlüğün de demokrasinin de tek güvencesidir. Bu güvence sağlanmadıkça, demokrasinin temeline tek bir taş bile konmuş olamaz. Unutmayalım ki "cesur bir kez, korkak bin kez ölür".

Önemli olan, insanın böyle bir toplumda "mezar taşı" gibi suskunluk simgesi olmamasıdır". Diyen günümüz Uğur Mumcularına yukarıda ifade ettiğim gibi günümüz Tıbbiyeli Hikmetlerine, Diyar ağalarına, "Namuslularda namussuzlar kadar cesur olmalı" diyen İsmet İnönülere, bir Osmanlı paşası iken hanedana karşı koyarak boynuna idam fermanını asıp emperyalizme başkaldıran günümüz Mustafa Kemallerine ihtiyacımız var. Bir şeye ise ihtiyacımız yok, dalkavuklara, güce tapan fırladklara, rüzgâra göre yön değiştirenlere, gördükleri yanlışlara rağmen kişisel beklentileri nedeniyle yanınızdayız, arkanızdayız, evet efendim diyen koltuk sevdalılara, savrulanlara, şakşakçılara, ihtiyacımız yok. Mustafa Kemal Atatürk Bursa nutkunda ne demişti "Türk Genci, devrimlerin ve Cumhuriyetin sahibi ve bekçisidir. Bunların gereğine, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır. Yönetim biçimini ve devrimleri benimsemiştir." İşte bu anlayışta Cumhuriyetimize, Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkacak ilkeli insanlara ihtiyacı var bu toplumun. İlkelerinden taviz veren ne olursa olsun hedefe ulaşayım diyerek makyavelist bir yaklaşımla günü kurtaranlara, takiye yapanlara, kendi gerçek kişiliklerini gizleyenlere değil. 12.10.2022.

HAKKIMI İSTERİM

em işçiyim, hem anayım,
Direk hakkımı isterim...
Hem cananım, hem de canım,
Yürek hakkımı isterim...

Okulsuz çocuk çağımın,
Yarı çıplak ayağımın,
Ense tokat dayağımın,
Çırak hakkımı isterim...

Ala şafakta ışıktan,
Pamuklu yorgan döşekten,
Tarladaki her başaktan,
Orak hakkımı isterim...

Yatta sallanan dastardan,
Hem basmadan, hem astardan,
İlmek ilmek her ıstardan,
Tarak hakkımı isterim...

Zorbalığa diktir başım,
Düşünerek yazmak işim,
Zindanlara sığmaz düşüm,
Bırak hakkımı isterim...

Esenyel'im söyler bunca,
Ağlayanlar gülsün canca,
Yaşamak için insanca,
Gerek hakkımı isterim...

Esen Aşçı

TEMSİL MAKAMINDA ALEVİLİĞE BAKMAK

Hacı Bektaş Veli Dergâhı Postnişini Veliyettin Ulusoy Aydın Tonga'ya konuştu: 'Temsil makamından Aleviliğe bakmak'

“Özün eğri ise yola zararsın
Derdini yetişmiş derman ararsın
Maslahatın nedir, şarı sorarsın
Sarraf olmayınca girme şara sen.”

Bu sözler Şah Hatayi'ye ait. Biçimi değil özü, zahiri değil batını, sözü değil eylemi öne çıkaran; samimiyet arayan ve ortak iyiye vurgu yapan ifadeler bunlar.

Hiç kuşkusuz bu dizeler, yer ve zamandan bağımsız olarak insan ve toplum ilişkilerinde başa yazılabilir. Zira burada dile gelen sözler, bütünlüklü biçimde “insani” bir duyarlılığa işaret ediyor. Öte yandan Şah Hatayi, Alevi-Bektaşî dünyasının pirllerinden biri; bir inancın, bir yolun taşıyıcı isimlerinden.

Alevilik Bugün Bize Ne Söylüyor?

Peki, bugün Alevilik denince aklımıza ne geliyor?

Alevilik doğaya, insana, kadına ne diyor?

Bu soruların yanıtını bulmak için geçtiğimiz günlerde bir dost meclisinde, Hacı Bektaş Veli Dergâhı Postnişini Veliyettin Ulusoy ile bir araya geldik. Ulusoy, sorularıma içtenlikle yanıt verdi. Ancak yanıtlarına geçmeden önce, kendisiyle ilgili izlenimlerimi paylaşmak istiyorum. Veliyettin Ulusoy, oldukça cana yakın, sıcakkanlı ve samimi bir inanç önderi. Bununla birlikte bilge bir duruşu ve tavrı var. Her bir sözünü sanki tartarak konuşuyor. Bir konuya dair görüşünü ifade ederken, sözün sınırını açıkça ortaya koyuyor. Konuşması sırasında yer yer tarihsel anekdotlara başvuruyor. İfade ettiğim gibi bakışına, sözüne ve tavrına sinmiş belirgin bir bilgelik hâli var.

“Alevilikte Kadın Erkek Eşittir”

Söze, kadınların yaşadığı sorunlar üzerinden girdim. Çok açık bir biçimde, “Alevilikte kadın ve erkek eşittir” dedi. Güncel durumda yaşanan sorunlar olsa da, olması gerekeni net biçimde “eşitlik” vurgusuyla dile getirdi. Bu, kayda geçmesi gereken önemli bir ifadeydi.

“Alevilik, Hakk'a giden bir yoldur” dedi. Hak vurgusu, geniş çerçevede kuşatıcı ve kapsayıcı bir kavram olarak düşünüldüğünde, güncel sorunlara da buradan yanıt üretmenin mümkün olduğunu gösteriyor. Sohbetimizin ilerleyen dakikalarında ise altı kalın harflerle çizilmesi gereken şu cümleyi kurdu:

“Ana yoldur, baba erkân. Bu erkâna göre yol cümleden uludur.”

Peki, Alevilik nasıl bir toplum düşler?

Eşitliğe, adalete, doğaya dair bize ne söyler?

Eşitlik, Emek ve Adalet Vurgusu

“Alevilik emeğin hakkını savunur, emeğin yanındadır; adil bir toplum ister” dedi Ulusoy.

Ardından bu sözleri tamamlarcasına şunu ekledi: “Bir Alevi ırkçı olamaz, bir Alevi insanların inancını sorgulayamaz.”

Bu yaklaşım, Aleviliğin kapılarını köhneliğe, yobazlığa ve fanatizme kapatan temel bir ilke olarak öne çıkıyordu.

Söz, sahabeden Ebu Zer'e geldiğinde ise şu ifadeleri kullandı:

“Ebu Zer, döneminin adalet mücadelesi veren isimlerindedir. Bugünün diliyle söylersek toplumdur. Verdiği kavga ortadadır ve bunun bedelini de hayatıyla ödemiştir.”

Ve nihayetinde şunu ekledi:

“Ebu Zer, semahın piridir.”

Aleviliğin doğaya bakışını ise tek cümlede özetledi:

“Doğaya hâkim olmak değil, doğanın parçası olmak gerekir.”

Kurban, Paylaşmak ve Vicdan

Hacı Bektaş Veli Dergâhı Postnişini Veliyettin Ulusoy'un kurban kesimine dair sözleri de kayda değer nitelikteydi. Kurban yerine öğrencilere burs verilmesini, gönülden geçen adağın ihtiyaç sahiplerine ya da bu anlayışla hareket eden sivil toplum örgütlerine aktarılmasının önemini vurguladı. Öğrencilere burs verilmesi özellikle dikkat çekiciydi; zira kendisinin başında bulunduğu vakıf da her yıl belirli sayıda öğrenciye burs sağlayarak bu yaklaşımı hayata geçiriyordu. Umuyorum ki bu bakış açısı, Alevi dünyasında kalıcı bir yer edinir.

Dedelik Bir Geçim Kapısı Olamaz

Ulusoy'un cem evleri, ibadet ve rızalık konusundaki sözleri de oldukça çarpıcıydı. Öncelikle şunu söyledi:

“Gönül birliğinin sağlanmadığı ibadet, ibadet değildir.”

Bu bağlamda talip, dedesinden hesap sorabilmeliydi; gönül birliği bunu gerektirirdi.

“Rızalıksız hiçbir şey olmaz” sözü ise bu düşüncüyü tamamlar nitelikteydi.

Dedelik ilgili değerlendirmeleri de netti:

“Bir dede, ailesinin nafakasını dedelik yaparak çıkarıyorsa o dede, dede değildir. İyi bir dede, kendisine kimin ne verdiğini bilmez; verenle vermeyeni ayırmaz.”

Dedelerin siyasete girmesine de karşıydı. Siyasete girecek olanların dedeliği bırakması gerektiğini ifade etti. Aynı eksenle, Alevi kurumlarının kişisel çıkarlara alet edilmesini de kabul edilemez buldu:

“Cem evleri şahıslar adına olmamalı” dedi.

Sohbetin ilerleyen dakikalarında Aleviliğin laikliğe bakışını da sordum. “Toplum olarak laikliği savunan, benimseyen bir inanca sahibiz” dedi. Ancak gelinen aşamada laiklik konusunda ciddi kaygıları vardı. Mustafa Kemal Atatürk sayesinde kazanılan laik düzende belirgin aşınmalar yaşandığını ifade etti.

Kurumlar, İktidar ve İnanç Alanı

Konu buradan Alevi Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı'na geldi. Ulusoy, açıkça şunu söyledi: "Alevi Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı, Aleviliğe ve Alevilere zarar veriyor; dedelerin üzerinde bir kurum gibi davranarak dedelere hükmetmeye başlıyor."

Ben de bu noktada, "dini" kurumlarla laiklik arasındaki ilişkiye, söz konusu yapı ile iktidar arasındaki bağlara ve bunun doğurabileceği sonuçlara dikkat çektim. Kaygılarıma hak verdiğini söyledi.

Alevi-Bektaşî toplumunun yol önderlerinden biri olan Veliyettin Ulusoy'un aktarmaya çalıştığım düşünceleri son derece kıymetli. Zira o, bir şahıstan öte, tarihsel hafızası ve geleneğiyle bir inancı temsil eden bir makamda duruyor. Bu yönüyle sözleri, Aleviliğin bugününe ve geleceğine ışık tutarken, Aleviliği anlamaya çalışanlar için de güçlü bir rehber niteliği taşıyor.

Sözü nasıl başladysak öyle bitirelim; yine Şah Hatayi'nin dizeleriyle:

"Üç gün olur şu dünyanın safası

Safasından artık imiş cefası

Gerçek erenlerin nutku nefesi

Biri kırktır, kırkı birden sayılır."

Aydin Tonga

Kadıncıkana evi

KUVVETLER TEK ELDE TOPLANIRSA...

Muammer Aksoy'un evinin önünde katledilişinin üzerinden 36 yıl geçti. 1990'lı yılların karanlık atmosferinde yitirdiğimiz Aksoy, Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Turan Dursun ve Ahmet Taner Kışlalı gibi aydınların yokluğu bugün çok daha yakıcı biçimde hissediliyor. Çünkü onların mücadelesi soyut bir "aydın duruşu" değil, laik, demokratik Cumhuriyetin geleceğini koruma mücadelesiydi. "Bugünler olmasın diye" uyarıyorlardı. Ne yazık ki haklı çıktılar.

KÂBUS ANSIZIN GELMEDİ

Türkiye'nin bugün yaşadığı rejim tartışmaları bir sabah ansızın ortaya çıkmadı. Bu tablo, yıllara yayılan ve adım adım örülen bir sürecin sonucudur. Cumhuriyetin hukukçuları ve aydınları bu gidişatı önceden teşhis etmiş, yalnızca uarmakla yetinmeyip kamuoyunu harekete geçirmeye çalışmıştı. Sorun, bugelinmiş olmasıdır. Bu isimlerin başında gelen Prof. Dr. Muammer Aksoy, 1980'lerin sonunda kaleme aldığı "Rejim Bunalımına ve Kötü Sonuçlarına Doğru Pupa Yelken Gidiş" adlı çalışmasında, bugün içine sürüklendiğimiz rejim krizinin ana dinamiklerini berrak biçimde ortaya koymuştu. Aksoy meseleyi soyut bir anayasa tartışması olarak değil, somut siyasal pratik üzerinden ele alıyordu.

Nitekim Turgut Özal döneminde yaşanan cumhurbaşkanlığı tartışmalarını değerlendirirken anayasanın öngördüğü uzlaşma ilkesinin terk edilmesinin ülkeyi rejim krizine sürükleyeceğini açıkça yazar ve şu uyarıyı yapar: "Halkın yarısından fazlasının temsilcilerince seçilmesi gereken cumhurbaşkanını, uzlaşmayı reddederek yalnız başına seçmeye yeltenmek, ülkeyi tam bir rejim bunalımına sürüklemek üzeredir."

Bu satırlar yalnızca bir döneme değil; yürütmenin denetimsizleştiği her ana dair zamansız bir uyarıdır.

TARAFSIZLIK: AYRINTI DEĞİL, ASLİ İLKE

Aksoy'un meselesi kişiler değil, rejimin yapısıdır. Cumhurbaşkanlığı makamının yürütmenin uzantısı değil; devletin sürekliliğini, kurumsal dengeyi ve siyasal uzlaşmayı temsil eden bir makam olduğunu özellikle vurgular. Bu nedenle tarafsızlık, anayasal bir ayrıntı değil, Cumhuriyetin ayakta kalmasının ön koşuludur.

Uzun yıllar partizan siyaset yürütmüş bir aktörün, yalnızca makam değiştirerek tarafsızlaşamayacağı açıktır. Cumhuriyet, kişisel beyanlara ya da iyi niyet varsayımlarına değil; denge ve denetim mekanizmalarına dayanır. Tarafsızlık, hukukla güvence altına alınmadığı anda anlamını yitirir.

KUVVETLER AYRILIĞINDA KOPUŞ

Bugün yaşadığımız "partili cumhurbaşkanlığı" pratiği, Aksoy'un işaret ettiği kırılmanın kurumsallaşmış halidir. 2017 referandumuyla yaşama geçirilen "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi", Cumhuriyetin "kuvvetler ayrılığı" anlayışında tarihsel bir kopuş yaratmıştır. Bu kopuşun sonuçları yalnızca siyasette değil, ekonomide de ağır biçimde hissedilmektedir. Bugün yaşanan derin ekonomik kriz, yalnızca yanlış tercihlerle ya da dış etkenlerle açıklanamaz. Asıl sorun, karar alma süreçlerinin tek elde toplanmasıdır. Kurumsal akıl devre dışı bırakılmış, denetimsiz yürütme anlayışı kalıcı hale getirilmiştir. Oysa ekonomi güven ister; güven ise hukukla, öngörülebilirlikle ve bağımsız kurumlarla mümkündür.

Ölçüde yitirmiş, yargı ise bağımsızlığını fiilen koruyamaz hale gelmiştir. Kuvvetler ayrılığı anayasal metinde kalmış, pratikte yürütme lehine bir güç yoğunlaşması ortaya çıkmıştır. Bu tablo, Cumhuriyetin ruhuyla bağdaşmaz.

SESSİZLEŞTİRİLEN TOPLUM

2017’de kabul edilen anayasa değişikliği, cumhurbaşkanının en fazla iki dönem seçilebileceğini açıkça düzenlemiştir. Recep Tayyip Erdoğan 2014’te halk oyuyla seçilen ilk cumhurbaşkanı olmuş, 2018’de ise yeni sistemin ilk cumhurbaşkanı seçilmiştir. Geçiş hükmüne dair en geniş yorum dahi bu sürecin 2023 ile sınırlı olduğunu göstermekteydi. Buna rağmen üçüncü adaylık fiilen kabul ettirilmiş, açık anayasa ihlali siyasal iktidar eliyle meşrulaştırılmıştır. Muhalefetin bu konuda toplumu harekete geçirecek kararlı bir tutum ortaya koyamaması ise tabloyu daha da ağırlaştırmıştır. Hukukun kişilere göre eğilip bükülebileceği algısı yalnızca bugünü değil, geleceği de tahrip eder.

Muammer Aksoy’un özellikle vurguladığı gibi, bir ülkede demokrasinin ve anayasanın son bekçileri “halk ve onun örgütleridir”. Ancak bugün gerek rejim bunalımı karşısında gerekse ekonomik krizle derinleşen yoksullaşmaya rağmen, halk kitleleri ve yasal örgütlenmeler güçlü ve sürekli bir itiraz ortaya koyamamaktadır. Ülkenin üzerine çöken bu ölü toprağının atılması, Cumhuriyetin yeniden nefes alabilmesi için ertelenemez bir zorunluluktur.

CUMHURİYET KENDİLİĞİNDEN AYAKTA KALMAZ

Yaşananlar bir “sistem tercihi” tartışması değildir; Cumhuriyetin yaşayıp yaşamayacağına dair tarihsel bir sınavdır. Sandık demokrasinin başlangıcıdır ama tek başına yeterli değildir. Sandığı hukukla, laiklikle ve güçler dengesiyle tamamlayamayan her rejim, kaçınılmaz olarak keyfiliğe sürüklenir.

Aksoy’u, Mumcu’yu, Üçok’u, Dursun’u, Kışlalı’yı hedef alan karanlık akıl, sessiz bir toplum hayal ediyordu. Bugün asıl tehlike, o hayalin zorla değil; yorgunluk ve umutsuzluk yoluyla gerçekleşiyor olmasıdır. Cumhuriyet kendiliğinden ayakta kalmaz. Onu ayakta tutan; hukuku savunan, laikliği bir yaşam ilkesi olarak sahiplenen, denetimsiz güce karşı sözünü esirgemeyen yurttaş iradesidir. Sessizliğin normalleştirildiği, itirazın yadırgandığı bir düzende Cumhuriyet zayıflar; örgütlü ve bilinçli toplum ise onu yeniden ayağa kaldırır. Muammer Aksoy haklı çıktı. Ama mesele onu haklı çıkarmak değil. Mesele, daha fazla geç kalmadan “Cumhuriyetin demokratik özüne ve denetlenebilir iktidar ilkesine” dönüp dönmeyeceğimizdir. Çünkü kuvvetlerin tek elde toplandığı yerde hukuk susar; hukukun sustuğu yerde ise Cumhuriyet değil, yalnızca iktidar konuşur.

Mahmut Aslan

YENİDEN EĞİTİM DEVRİMİ

Benden “Eğer Milli Eğitim Bakanı Olsaydınız neler yapmak isterdiniz?” sorusuna yanıt istenince, aklıma düşen, son yıllarda ve özellikle de AKP iktidarı döneminde, eğitimin içine düşürüldüğü durumun kökten değiştirilmesi gerektiği oldu. O zaman yazının başlığı da böyle oldu. Evet “Yeniden Eğitim Devrimi” Neden? Çünkü, Cumhuriyete geçilmeden, daha Batı Cephesinin ilk savaşları sürerken, M.Kemal Paşa 11 Temmuz 1921’de cepheden gelip Ankara’da toplanan Muallimler Cemiyeti Kongresine katılıyor ve bir bakıma “eğitim misakı” denilebilecek görüşünü ortaya koyuyor. “...Şimdiye kadar izlenen eğitim ve öğretim yöntemlerinin, milletimizin gerilemem tarihinde en önemli etmen olduğu kanısındayım. Onun için bir ulusal eğitim programından söz ederken; eski devrin hurafelerinden ve doğuştan getirdiğimiz niteliklerimizle hiçbir ilgisi olmayan yabancı düşüncelerden, Şarktan ve Garp’tan gelen tüm etkilerden uzak bir kültürden söz ediyorum. Ulusal dehamızın tam gelişmesi ancak böyle bir kültürle sağlanabilir. Başlı boş dolaşan bir yabancı kültür, şimdiye kadar ki yıkıcı sonuçları tekrar ettirebilir. Kültür, zeminle uyumludur. O zemin milleti özbenliğidir (seciyesidir). Çocuklarımız ve gençlerimiz yetişirlerken onlara özellikle varlığı, hakları, birliği ile çelişen tüm yabancı unsurlarla mücadele gereği (...) telkin edilmelidir. (Dr. N. Altunya, Türkiye’de Eğitimin Son Yüz Yılı, Ankara-2020. S. 30). Bu görüş, Cumhuriyete geçildiğinde yapılan eğitim devrimin çerçevesini çizmektedir. Kısaca şunlar yapılacaktır. - Eğitim ulusallaşacaktır. Yabancı etkilerden ve kültürlerden kurtarılacaktır. - Bilimselleşecektir. Laikleşecektir. Hurafeler ve dogmalardan kurtarılacaktır. - Türk toplumunun kendi yapısı ve gerçekleriyle uyumlu olacaktır. - Bireylik, yurttaşlık, hak ve özgürlük bilinci kazandıracaktır. - Ulusal birliği sağlayacaktır.

Benden “Eğer Milli Eğitim Bakanı Olsaydınız neler yapmak isterdiniz?” sorusuna yanıt istenince, aklıma düşen, son yıllarda ve özellikle de AKP iktidarı döneminde, eğitimin içine düşürüldüğü durumun kökten değiştirilmesi gerektiği oldu. O zaman yazının başlığı da böyle oldu. Evet “Yeniden Eğitim Devrimi” Neden? Çünkü, Cumhuriyete geçilmeden, daha Batı Cephesinin ilk savaşları sürerken, M.Kemal Paşa 11 Temmuz 1921’de cepheden gelip Ankara’da toplanan Muallimler Cemiyeti Kongresine katılıyor ve bir bakıma “eğitim misakı” denilebilecek görüşünü ortaya koyuyor. “...Şimdiye kadar izlenen eğitim ve öğretim yöntemlerinin, milletimizin gerilemem tarihinde en önemli etmen olduğu kanısındayım. Onun için bir ulusal eğitim programından söz ederken; eski devrin hurafelerinden ve doğuştan getirdiğimiz niteliklerimizle hiçbir ilgisi olmayan yabancı düşüncelerden, Şarktan ve Garp’tan gelen tüm etkilerden uzak bir kültürden söz ediyorum. Ulusal dehamızın tam gelişmesi ancak böyle bir kültürle sağlanabilir. Başı boş dolaşan bir yabancı kültür, şimdiye kadar ki yıkıcı sonuçları tekrar ettirebilir. Kültür, zeminle uyumludur. O zemin milleti özbenliğidir (seciyesidir). Çocuklarımız ve gençlerimiz yetişirken onlara özellikle varlığı, hakları, birliği ile çelişen tüm yabancı unsurlarla mücadele gereği (...) telkin edilmelidir. (Dr. N. Altunya, Türkiye’de Eğitimin Son Yüz Yılı, Ankara-2020. S. 30). Bu görüş, Cumhuriyete geçildiğinde yapılan eğitim devrimin çerçevesini çizmektedir. Kısaca şunlar yapılacaktır.- Eğitim ulusallaşacaktır. Yabancı etkilerden ve kültürlerden kurtarılacaktır.- Bilimselleşecektir. Laikleşecektir. Hurafeler ve dogmalardan kurtarılacaktır.- Türk toplumunun kendi yapısı ve gerçekleriyle uyumlu olacaktır.- Bireylik, yurttaşlık, hak ve özgürlük bilinci kazandıracaktır.- Ulusal birliği sağlayacaktır.

. I. EĞİTİMİN TEMEL YAPISAL İLKELERİ

2. 3. 4. II. Eğitim Programları, tüm eğitim basamakları için, ulusal, bilimsel, kamusal ve laiklik gereklerine göre yeniden düzenlenmelidir. Ulusal eğitimin tüm basamakları dinsel etkilerden ve görevlilerden kurtarılmalı, din eğitimi diyanetin ve inanç topluluklarının kendisine bırakılmalı, ilkeleri devletçe konulup denetlenmelidir. Öğretmen yetiştirme, ayrı ve özerk yönetimli yüksek öğretim kurumlarında, özel sınavlarla seçilen adaylarla, lisans üstü düzeyde ve uygulama ağırlıklı programlarla yapılmalıdır. Öğretim basamakları, anaokulu(2 yıl/4-6 yaş), İlköğretim/Temel Eğitim(kesintisiz 12yıl/7-18 yaş), Mesleki Yüksek Öğretim(İlköğretim/Temel Eğitim sonrası 1-4 yıl), Üniversite(İlköğretim/Temel Eğitim sonrası/4-6 yıl) olarak düzenlenmelidir.

EĞİTİM BASAMAKLARI İÇİN PROGRAMATİK İLKELER

Eğitimimizin, Temel Eğitim Yasasında öngörülen temel hedeflerinden “iyi insan, iyi yurttaş ve iyi meslek insanı” yetiştirme işlevi gerçekleştirilememektedir. Tersine, Cumhuriyetin az çok oluşturduğu “yurttaşlık” yerini “ümme”e, “insan” yerini “kul”a, “meslek insanı” da yerini “yanaşma” denilebilecek ortaçağ bireylerine bırakmaya başlamıştır. En azından bu doğrultuda yoğun çaba harcadığı gözlenmektedir. Bu gidişi durdurmak ve etkilerini ortadan kaldırmak amaçlanmalı. Yeniden nitelikli insan, bilinçli yurttaş ve becerikli meslek insanı yetiştirme hedefine yönelinmelidir. Bu amaçla da; 1. 2. 3. III. İlk ve temel eğitim basamağı asıl olarak iyi insan ve yurttaş niteliklerini kazandırma işlevini görmelidir. Bu amaçla da, ilköğretim/temel eğitim basamağında temel insan ve yurttaş niteliklerini kazandıran bilim ve kültür dersleri [Türkçe, matematik, sosyal bilgiler(tarih, coğrafya, yurttaşlık), fen Bilgisi(fizik, kimya, biyoloji), felsefe, mantık, sosyoloji, psikoloji...] ana eksenini ve etkinlikleri oluşturmalıdır. Meslekleri ve mesleksel alanları ve etkinlikleri tanıma amacıyla sınırlı dersler ilk ve temel eğitimin tüm aşamalarında yer almalıdır. Çocukların kendilerini sınıma, ilgi ve yeteneklerini anlama, bilinçli meslek seçimine hazırlanmaları amacıyla sınırlanmalıdır. Mesleki ve teknik eğitim, temel eğitimi bitiren ve 18 yaşını tamamlayan gençlik aşamasında, mesleki yükseköğretim kurumlarında yapılmalı, ara eleman ve mesleki uzman yetiştirmeyi sağlamalıdır. Mesleki yeterlilik belgesine temel oluşturmalıdır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin “18 yaşından küçükler çocuktur.” tanımının, hukuksal olarak da, öteki yasal yaş tanımlarının üstünde bir geçerlilik taşıdığı göz önüne alınmak zorundadır. Böylece mesleki eğitim süreci, çocukluk çağını tamamlayan ilk ve temel eğitim basamağında kendisini yeterince tanıyan, ilgi ve yeteneklerini sınavarak ayırdına varan ve bilinçli olarak meslek seçimini yapabilecek olan gençlerin yönelişine dayanmalıdır. Yetenek alanları için eğitim-öğretimin tüm basamakları elverişli olmalı, yeterince resim, müzik, spor öğretmen ve donatımları sağlanmalıdır. Çocuklar bu derslerle kendilerini sınamalı, elverişli yetenek gösterenler ilgili alanlara yönlendirilmelidir. Özel yetenekleri öne çıkan ve o alanda yetişmek ve gelişmek isteyen çocuk ve gençler için, her basamakta, ayrı okullar açılmalıdır. EĞİTİM YÖNETİMİ KATILIMA AÇILMALIDIR Ülkemizde eğitim yönetimi, hem eğitim biliminin, hem demokrasinin temel ilkelerine aykırı bir yapı ve işleyiştir. Aşırı merkezi ve hiyerarşiktir. Gereksinim sahipleriyle olanak ve kaynakları en etkili biçimde buluşturmaktan uzaktır. Temel öge olan çocuk ve ailenin beklentilerini karşılamak, öğretmenlerin birikim ve deneyimlerinden yararlanmak, böylece tüm eğitim paydaşlarının etkin katkı ve katılımını sağlamak niteliklerinde yoksundur.

Oysa, eğitim yönetimine öğretmen(eğitim işkolu sendikaları)-öğrenci-veli katılımıyla eğitim etkinliklerinin daha verimli, işbirlikli ve dayanışmalı bir ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Bu olmadığında eğitim kurumlarında, siyasal iktidar ya da dinsel tarikat ve cemaatler gibi çevrelerin etkilerine açıklık oluşmakta, sık sık kural, karar ve kadro değişikliklerinin yaşanması kaçınılmaz olmaktadır. Bu nedenlerle de süreklilik ve sürdürülebilirlik gibi eğitimin temel ilkelerine ve hedeflerine uyumluluğu sağlayan tutarlılıktan, sık sık uzaklaşmaktadır. Tüm bu görüş ve öneriler, yansızlık, ulusal, bilimsel, demokratik, laik, kamucu duyarlılıkla göz önüne alındığında “YENİDEN EĞİTİM DEVRİMİ” abartılı bir beklenti sayılmamalıdır. Eğitim dünyamızın eğitim bilimcileri, eğitimcileri, öğretmenleri, örgütleri ve yöneticileri bu doğrultuda tavırlarını ortaya koyma sorumluluğu taşımaktadır

Fevzi Cokun

DUYURULAR

Kurslarımız
Semah:Gültenen Sevcancan
Deyisler Toplulugu: Esen Ascı
Hekder thm korusu: Alper Aslaner
Hekder sahne sanatları Toplulugu: Oğuz Boran
İLETİŞİM :hekder92@gmail.com

#

HEKDER Banka Hesap Numaras

Genel Kurulda, üye aidatları 22 Mart 2025 tarihinden itibaren aylık 30 TL olarak belirlenmiştir.

Üye aidatlarınızı, yılınızı ve isminizi belirterek aşağıdaki banka hesap numaralarına yatırabilirsiniz:

Hacıbektaş Eğitim ve Kültür Derneği

- o T.C. Ziraat Bankası – Yenişehir Şubesi IBAN No: **TR50 0001 0004 7139 8066 6850 01**

Sosyal Medya Hesaplarımız;

- o Facebook – I: <https://www.facebook.com/hekder.org>
- o Facebook – II: <https://www.facebook.com/hekder.hekder>
- o Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCOSZLnbyfy2aoGe9kb2sEA>
- o Instagram: <https://instagram.com/hekderhekder>

Faaliyetlerimizden

Hacibektaş Eğitim ve Kültür Derneğinin Şiir, Türkü, Şarap ve Şah Hatayi 'I anma etkinliği Ankara'da 26.01.2026 günü gerçekleştirildi. Başarılı organizasyonu düzenleyen yönetin kurulu üyelerimize ve katılım sağlayan tüm üye ve arkadaşlarımıza şükranlarımızı sunarız. Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Durur Gök

HEKDER GELENEKSEL ŞARAP-ŞİİR-TÜRKÜ GECESİ

*Ela gözlü pırlım geldi
Duyan gelsin işte meydan...
Dört kapuyı kırık makamı
Bilen gelsin işte meydan...
Şah Hatayi*

Konuk Yazar: **Yüksel İŞİK**

- Halilun KARABUDAK
- Farhat DÜRMÜŞ
- Öğüz BORAN
- HEKDER THM Korosu
- HEKDER Deyişler Topluluğu
- HEKDER Sahne Sanatları Topluluğu

Yer: **Veşat Dalokay Kokteyl Salonu**
Tarih: **16 Ocak 2026**
Saat: **19.00**

HACIBEKTAŞ EĞİTİM VE KÜLTÜR DERNEĞİ

HIZIR ve SEVGİ GÜNÜ

Deyişler ve Türküler: **Şirin-Şevket DAŞ**
Konuşmacı: **Canan ATLIHAN**
Şiirler ve Sunum: **Esen AŞCI**

14 Şubat 2026 Saat: 14.00
Izmir 1 Cad. Necipbey Apt. No: 22/17 Kızılay

A group of people, including men and women, are performing a traditional Semah ritual. They are dressed in white and yellow traditional attire. The scene is dimly lit, with a single candle providing the primary light source. The participants are standing in a circle, and some are holding hands or performing specific gestures. The floor is made of stone tiles.

Semah Ariflerin aleti,
muhiplerin ibadeti,
taliplerin maksusdur....

**Yazışma Adresi:Hacıbektaş Eğitim ve Kültür Derneği
İzmir Cad.22/ 17-06550**